

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ Tālrunis 67282865 ♦ Fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 28

(Prot. Nr.12, 3.§)

2010.gada 15.aprīlī

Par lietas neierosināšanu

**Par 2010.gada 16.marta
SIA „UNITED OILS Vidzeme”
iesniegumu par konkurences kavēšanu un ierobežošanu,
kā arī par dominējošā stāvokļa
ļauņprātīgu izmantošanu**

Konkurences padome 2010.gada 17.janvārī saņēma SIA „UNITED OILS Vidzeme” (turpmāk – Iesniedzējs) iesniegumu par tirgus dalībnieku vienošanos, kuras mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana (Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 7. punkts), kā arī par dominējošā stāvokļa ļauņprātīgu izmantošanu, atsakoties slēgt darījumu ar citu tirgus dalībnieku vai grozot darījuma noteikumus bez objektīvi attaisnojoša iemesla, tajā skaitā netaisnīga un nepamatota atteikšanās piegādāt preces vai sniegt pakalpojumus (Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punkts).

SIA „UNITED OILS Vidzeme” reģistrēta komercrēģistrā ar reģistrācijas Nr. 44103051321, juridiskā adrese: Vilku iela 5-8, Cēsu nov., Cēsis, LV-4101.

SIA „UNITED OILS” reģistrēta komercrēģistrā ar reģistrācijas Nr. 40003214019, juridiskā adrese: Mūkusalas iela 72, Rīga, LV-1004.

Izvērtējot iesniegumā ietvertu informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Saskaņā ar Konkurences likuma 23. panta pirmo daļu Konkurences padome lietu ierosina, ja likuma pārkāpuma novēršanā pamatoti ieinteresētā persona iesniedz rakstveida iesniegumu.

2. Konkurences likuma 23.panta otrajā daļā uzskaitīta iesniegumā obligāti iekļaujama informācija, kas ir dokumentāri pamatota.

Izvērtējot iesniegumu, Konkurences padome konstatēja, ka saturiski iesniegums neatbilst Konkurences likuma 23.panta otrās daļas 1., 2. un 5.punkta prasībām.

Konkurences padome 2010.gada 22.martā Iesniedzējam nosūtīja vēstuli Nr.646, ar ko informēja Iesniedzēju par to, ka pamatojoties uz Konkurences likuma 23.panta otro daļu Iesniedzējs nav sniedzis informāciju par:

1. iespējamā pārkāpumā iesaistītajām personām (personām, kas noslēgušas vienošanos vai realizē saskaņotu darbību ar mērķi SIA „UNITED OILS Vidzeme” izspiest no tirgus);
2. pierādījumiem, kuri liecina par iespējamo pārkāpumu un uz kuriem pamatots iesniegums;
3. pasākumiem, kas veikti pārkāpuma izbeigšanai pirms tam, kad Konkurences padome saņēmusi iesniegumu (ja vien tie nesakrīt ar pasākumiem, kas veikti dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai).

Iepriekš minētajā vēstulē Konkurences padome Iesniedzējam norādīja arī to, ka saskaņā ar Konkurences likuma 13.pantu, ļaunprātīgu rīcību ir iespējams konstatēt tikai dominējošā stāvoklī esošam tirgus dalībniekam. Iesniedzēja iesniegumā nav nekādas norādes par SIA „UNITED OILS” iespējamo dominējošo stāvokli. Līgumā Nr.46/102/08 *par preču pirkšanu uz nomaksas noteikumiem*, kas noslēgts starp Iesniedzēju un SIA „UNITED OILS”, (turpmāk – Līgums) ietvertais nekonkurēšanas pienākums pats par sevi tirgus dalībniekam nerada dominējošu stāvokli tirgū.

Konkurences padomes 2010.gada 22.marta vēstulē Nr.646 tika arī norādīts, ka iepriekš minēto trūkstošo informāciju Iesniedzējam jāiesniedz Konkurences padomē līdz 2010.gada 1.aprīlim.

3. Pamatojoties uz Konkurences likuma 23.panta ceturtās daļas 1.punktu Konkurences padome var neierosināt lietu, ja iesniegumā nav ietverta 23.panta otrajā daļā paredzētā informācija vai tā ir nepietiekama un Iesniedzējs nav iesniedzis papildu informāciju Konkurences padomes noteiktajā termiņā.

Iesniedzējs līdz 2010.gada 1.aprīlim nenovērsa trūkumus iesniegumā, kas norādīti Konkurences padomes 2010.gada 22.marta vēstulē Nr.646, kā arī pieprasītā informācija netika saņemta līdz šī lēmuma pieņemšanai. Iepriekš minētie apstākļi ir pamats Konkurences padomei neierosināt lietu atbilstoši Konkurences likuma 23.panta ceturtās daļas 1.punktam.

4. Konkurences padome 2010.gada 26.martā nosūtīja informācijas pieprasījumu SIA „UNITED OILS” Nr.690, ar kuru lūdza sniegt informāciju par tirgu un skaidrot radušos situāciju. Konkurences padome 2010.gada 12.aprīlī

saņēma SIA „UNITED OILS” 2010. gada 6.aprīļa atbildes vēstuli Nr. 107/1-50 (ienākošais Nr.760), kurā tā norāda, ka „SIA „UNITED OILS” nodarbojas ar naftas produktu, ķīmiskās produkcijas, tehnisko eļļu un smērvielu izplatīšanu,(...) izplata Mauzer (Krievija), tirdzniecības markas Magnum (SIA „UNITED OILS” produkcija) un 12 gadus SIA „UNITED OILS” ir Spānijas koncerna „Repsol” oficiālais pārstāvis Baltijas valstīs. (...) SIA „UNITED OILS” norāda, ka visas preces, kuras tā izplata, ir aizvietošanas ar citu izplatītāju precī un līdzīgas preces izplata vairāk kā 60 kompānijas. SIA „UNITED OILS” uzskata, ka tās pieci lielākie konkurenti ir Mobil markas izplatītāji Latvijā, Gros auto, Castrol markas izplatītāji Latvijā, Neste Oil, SIA „Latvija Statoil”. SIA „UNITED OILS” lielākie sadarbības partneri 2008.,2009.gadā ir VAS„Latvijas dzelzceļš”, SIA „United Oils Latgale”, SIA „United Oils Saldus”, SIA „United Oils Kurzeme”, SIA „Lukoil Baltija R”, SIA „East-West transit” un SIA „Latvija Statoil”. SIA „United Oils Vidzeme” tika samazināts preču kredīts un pārtraukta preču piegāde pamatojoties uz to, ka SIA „United Oils Vidzeme” pārkāpa (...) noslēgtā Līguma Nr.46/102/08 punktu par preču limitu vairāk par 15 000 LVL, (...) iejaucās (tirgoja preces) Jelgavas rajonā, neskatoties uz to, ka saskaņā ar līgumu SIA „United Oils Vidzeme” darbības reģionā ietilpst Valmieras, Gulbenes, Limbažu, Valkas, Alūksnes, Balvu, Cēsu un Smiltenes rajoni, kā arī tiek kavēta preču apmaksā un šobrīd ir liels parāds par precī. (...) Pamatojoties uz visu iepriekš minēto, SIA „UNITED OILS” pieprasīja no SIA „United Oils Vidzeme” papildus nodrošinājumu, kas garantētu SIA „United Oils Vidzeme” pienācīgu saistību izpildi un samazinātu SIA „UNITED OILS” finanšu riskus. (...) Nesaņemot papildus nodrošinājumu no SIA „United Oils Vidzeme”, SIA „UNITED OILS” samazināja preču kredīta summu līdz 10 000 LVL un pārtrauca preču piegādi.” SIA „UNITED OILS” norāda, ka ir paziņojuši SIA „United Oils Vidzeme”, ka ir gatavi „izsniegt rakstisku atļauju tirgot citu tirgotāju/izplatītāju analogiskās preces [abu tirgus dalībnieku noslēgtais līgums paredz netirgot citu komercsabiedrību analogiskas preces trīs gadus no līguma parakstīšanas dienas], ar nosacījumu, ja SIA „United Oils Vidzeme” apmaksās savu parādu par precēm saskaņā ar līgumu Nr.46/102/08, pilnā apmērā, kurām jau sen ir iestājies apmaksas termiņš.”

5. Jebkurš darījums uzliek tā pusēm zināmas tiesības un pienākumus, par kuru nepildīšanu var iestāties līgumā vai likumā noteiktās sekas. Darījuma ietvaros nereti viens tirgus dalībnieks atrodas labākā stāvoklī kā otrs objektīvu apsvērumu dēļ. Tas var būt gan pārdevējs vienā situācijā, gan pircējs citā. Iespēja piemērot līguma sankcijas un to piemērošana, piemēram, neizsniedzot precī vai samazinot kredītlimitu, nenoliedzami var padarīt pircēju atkarīgu no pārdevēja, taču šādas situācijas priekšnosacījums nav tirgus vara jeb dominējošais stāvoklis Konkurences likuma 13.panta izpratnē. Nevienam tirgus dalībniekam nav jāuzņemas cita tirgus dalībnieka finanšu risks, pat tad, ja tas atrodas dominējošā stāvoklī.

Iesniedzējs lūdz izvērtēt apstākļus (kredītlimita samazināšana, maksas par piegādātajām precēm atgūšanas apmērs un termiņi, piegādāto un nepārdoto preču atgūšana, turpmāku piegāžu pārtraukšana, pamatojoties uz vērtējumu par maksāspēju) kas pēc būtības liecina par civiltiesisku strīdu starp tirgus

dalībniekiem par līgumsaistību interpretāciju un to izpildi. Līgumā ietvertie nosacījumi un saistības vērtējamas kā ierasta komercprakse, kuras īstenošanai nav nepieciešama tirgus vara Konkurences likuma 13.panta izpratnē. Iesniegums un papildus iegūtā informācija no SIA „UNITED OILS” nesatur ziņas par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas sastāva pazīmēm. Pie tam Iesniedzējs nav novērsis Konkurences padomes norādītos trūkumus iesniegumā – nav iesniedzis informāciju, kas liecinātu par pārkāpumu, neskatoties uz to, ka Iesniedzēja ieskatā ir cietušais no iespējamām prettiesiskām darbībām.

6. Iesniedzējs lūdz izvērtēt Līguma 1.2. punktā ietverto nekonkurēšanas pienākumu, kas ļauj Iesniedzējam trīs gadus no Līguma noslēgšanas brīža (līdz 25.06.2011.) tirgot tikai SIA „UNITED OILS” piegādātās preces.

No iesnieguma teksta izriet, ka Iesniedzēja ieskatā, šāds līguma punkts ir vērtējams kā Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 7.punkta iespējams pārkāpums, jo šāda līguma punkta rezultātā Iesniedzējs ir spiests atstāt tirgu. Konkurences likuma 11.pants pirmās daļas 7.punkts nav attiecināms uz Iesniegumā aprakstītajām darbībām, tā kā Iesniedzējs nav cits tirgus dalībnieks, bet gan konkrētā Līguma puse.

Šāda punkta paredzēšanā Līgumā, pat ja tās iniciators ir SIA „UNITED OILS”, pie iesniegumā aprakstītajiem apstākļiem nav saskatāmas arī Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1. punktā noteiktā pārkāpuma sastāva pazīmes.

Saskaņā ar Konkurences likuma 23.panta piekto daļu iesnieguma izskatīšanu iespējams atjaunot pēc trūkumu novēršanas iesniegumā un papildu informācijas saņemšanas.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 23.panta otro daļu, 23.panta trešās daļas 3.punktu un 23.panta ceturtais daļas 1.punktu, 23. panta piekto daļu, Konkurences padome

nolēma :

neierosināt lietu uz SIA „UNITED OILS Vidzeme” 2010.gada 16.marta iesnieguma pamata.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme